

RAPPORT 2021/4

Omvärldsanalys 2020/21

© Skogsstyrelsen, februari 2021

PROJEKTLEDARE

Erik Sollander

PROJEKTGRUPP

Gerben Janse

Stefan Karlsson

David Ståhlberg

OMSLAGSFOTO

Jessica Bengtsson

GRAFISK PRODUKTION

Ann Giss

UPPLAGA

Finns endast som pdf-fil för egen utskrift

Innehåll

Förord	4
1 Samhällsvärderingar	5
2 Hållbarhet	5
3 Politik	8
4 Konkurrenskraft	13
5 Slutsatser	17
Bilaga 1 Globala risker 2007–2020	20
Bilaga 2 Aktörsanalys	21

Förord

Skogsstyrelsen tar varje år fram en omvärldsanalys. Syftet med analysen har varierat. I år är analysen genomförd på uppdrag av Regeringskansliet och syftar till att vara underlag till Nationella skogsprogrammet och främja dess genomförande.

Analysen är framtagen av en arbetsgrupp bestående av Gerben Janse, Stefan Karlsson, Erik Sollander (sammankallande) och David Ståhlberg, samtliga vid Skogsstyrelsen.

Inspel till analysen har lämnats från Skogsstyrelsens Nationella sektorsråd som hade ett möte den 8 december 2020. Ett antal organisationer lämnade synpunkter och inspel vid mötet och ett antal lämnade även skriftliga bidrag efter mötet. De underlagen har använts för att göra en enkel aktörsanalys som även bifogas som bilaga.

Dessutom har inspel och synpunkter lämnats vid flera interna forum inom Skogsstyrelsen.

Peter Blombäck

Enhetschef Enheten för policy och analys

1 Samhällsvärderingar

Alla människor bär med sig samhällsvärderingar i betydelsen normativa uppfattningar som direkt eller indirekt uttrycker synen på det goda livet och samhället. Samhällsvärderingar besvarar frågan hur vi ska leva tillsammans och bygger, uttryckligen eller underförstått, på uppfattningar om människan som individ och samhällsvarelse. Dessa värderingar förändras över tid och rum, kan se olika ut mellan och inom nationer och är en viktig grund för samhällsförändring.

Maktutredningen konstaterade redan 1990 att internationalisering och individualisering höll på att förändra förutsättningarna för den samhällsform som hade blivit känd under namnet ”den svenska modellen”.¹ Denna utveckling har både fortsatt och fördjupats och lett till politiska motreaktioner mot internationalisering och individualisering och ökade spänningar och fördjupade konflikter där det demokratiska styrelseskicket ifrågasätts i dag på ett sätt som inte förekommit i denna del av världen sedan länge.²

1.1 Växande intresse för hållbarhet men försämrad Sverigebild

I Sverigestudien³ 2020 framkommer årets kanske mest intressanta trend som visar på ett växande fokus kring social, ekonomisk och klimatmässig hållbarhet – oavsett ålder och hemvist. När Sveriges invånare får drömma fritt om vilket samhälle de vill leva i klättrar värderingar som hållbarhet, miljömedvetenhet och ansvar för kommande generationer högt på listan. Samtidigt är bilden som målas upp av det svenska samhället något dystrare. Hela åtta av de tio mest förekommande orden som används i beskrivningen av dagens Sverige har en negativ klang. Begrepp som osäkerhet om framtiden, våld och brott och resursslöseri ligger i topp. Parallellt har demokratiska värderingar såsom yttrandefrihet, utbildningsmöjligheter, mångfald och fred tappat placeringar.⁴

I en extramätning av Sverigestudien för att ta reda på om Coronapandemin ändrat svenskars värderingar och drivkrafter framkommer att värderingarna inte har förändrats nämnvärt. Synen på hållbarhet har breddats där jämställdhet och långsiktighet har en positiv trend medan bevarande av naturen och miljömedvetenhet har fallit något i betydelse.⁵

¹ SOU 1990:44. Demokrati och makt i Sverige.

² Petersson 2020. Svenska värderingar som politiskt projekt http://olofpetersson.se/_arkiv/skrifter/sundsvall2017.pdf (hämtad 2020-11-24).

³ Sverigestudien som genomförs av Preera, Sveriges kommuner och regioner och Gullers grupp mäter vilka värderingar som präglar Sverige, våra kommuner och våra arbetsplatser.

⁴ Sverigestudien – resultat 2020. <https://skr.se/demokratiledningstyrning/stodforattstyraochleda/att-ledaforresultat/organisationsochsamhallskultur/sverigestudien.33273.html> (hämtat 2020-11-25).

⁵ Sverigestudien 2020:2. Mitt i en pandemi. <https://www.sverigestudien.se/wp-content/uploads/2020/11/Insikter-Sverigestudien-sep-2020.pdf> (hämtat 2020-11-25).

1.2 Hög mellanmännisklig tillit och tilltro till samhällets institutioner

Nöjdheten med hur demokratin fungerar i Sverige är relativt hög enligt den nationella SOM-undersökningen⁶ (2000–2019). Under Coronakrisen ökade nöjdheten från 71 till 83 procent. Störst är nöjdheten bland de som klassar sig som vänster (90–93 procent) och lägst bland de som klassar sig som klart höger på en vänster-högerskala.

Den mellanmännisklig tilliten – i vilken utsträckning det går att lita på människor i allmänhet – är stabil i Sverige (1996–2019) och ökade under Coronakrisen.

Undersökningen visar att förtroendet för våra myndigheter under den pågående Coronakrisen är högt. På frågan om man litar på att myndigheterna berättar allt de vet menar 65 procent att myndigheterna inte döljer någonting. Dock menar 22 procent att myndigheterna medvetet begränsar sin informationsspridning. Yngre, lågutbildade, personer med utländskt medborgarskap och personer till höger i politiken tror mindre på myndigheternas transparens än genomsnittet.⁷ Det bör noteras att undersökningen genomfördes under våren 2020 och under hösten 2020 har andra opinionsundersökningar indikerat minskat förtroende för myndigheter och politiken.

1.3 Fem största globala riskerna relateras till miljön

Inför 2020⁸ bedömde World Economic Forum (Världsekonometiskt forum) att de fem mest sannolika globala riskerna var miljörelaterade (bilaga 1).⁹ Aldrig tidigare har miljö haft sådan dominans i denna årliga ranking. 750 experter och beslutsfattare ingår i studien. Peter Giger, koncernchef för riskhantering vid Zürich Insurance Group, påminner om vikten av en snabb omställning för att undvika de värsta konsekvenserna av klimatförändringarna. Han framhåller också vikten av att bevara planetens biologiska mångfald.

– Våra olika ekosystem kan fånga upp stora mängder kol och ger oss ekonomiska fördelar vars värde uppskattas till 33 biljoner dollar per år – motsvarande USA:s och Kinas BNP sammantaget.

Företag och beslutsfattare måste agera fortare för mer hållbara affärsmodeller, slår han fast.

⁶ SOM-institutet är en oberoende undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet. Sedan 1986 har SOM-institutet genomfört vetenskapliga frågeundersökningar bland den svenska befolkningen. SOM-undersökningen om Coronaviruset var en extrainsatt nationell SOM-undersökning som genomfördes i tre vågor mellan 14 april och 28 juni. Urvalet var 6 000 slumpmässigt utvalda personer mellan 16 –85 år. Nettosvarfrekvensen var 44 procent.

⁷ Presentation under SCB:s demokratidag 9 oktober. <https://www.gu.se/som-institutet/resultat-och-publikationer/som-undersokningen-om-coronaviruset> (hämtad 2020-11-25).

⁸ Alltså före Coronapandemin.

⁹ World Economic Forum 2020. Burning Planet: Climate Fires and Political Flame Wars Rage. http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf (Hämtad 2020-11-25).

– Vi ser redan företag förstöras eftersom de misslyckas att anpassa sina strategier till de förändringar som sker. Risker kopplade till omställningen är verkliga och alla måste göra sitt för att lindra dem.¹⁰

De yngre generationerna var mest oroad över den pågående utvecklingen. Personer födda efter 1980 rankade risker kopplade till miljön högre än andra respondenter, både på kort och lång sikt. Nära 90 procent menade att extrema värmeböljor, förstörelsen av ekosystem och problem relaterade till hälsa och föroreningar skulle förvärras under 2020 – att jämföra med siffror på 67–77 procent för övriga generationer.

Samtidigt bedömer World Economic Forum att den politiska polariseringen ökar och att möjligheten att nå global enighet kring de allvarligaste globala riskerna därmed minskar. Inte mindre än 78 procent av de tillfrågade beslutsfattarna menade att politisk polarisering och ekonomiska konflikter riskerade att förvärras under 2020.¹¹

¹⁰ Ny rapport: De fem största hoten mot världen. <https://www.di.se/hallbart-naringsliv/ny-rapport-de-fem-storsta-hoten-mot-varlden/> (Hämtad 2020-12-07).

¹¹ Top risks are environmental, but ignore economics and they'll be harder to fix. <https://www.weforum.org/agenda/2020/01/what-s-missing-from-the-2020-global-risks-report/> (Hämtad 2020-12-06).

2 Hållbarhet

FN:s första världskonferens om miljö anordnades 1972 i Stockholm. Sverige var en av de drivande krafterna bakom problemformuleringen och syftet med konferensen. Deltagarna antog en rad principer för *förnuftig förvaltning* av människans miljö. Först flera år senare (1987) introducerades begreppet *hållbar utveckling* via Brundtlandrapporten.¹² Under Riokonferensen om miljö och utveckling 1992 antogs *Skogsprinciperna* kring brukande, bevarande och hållbar utveckling av alla typer av skogar.¹³ Sedan dess har de internationella processerna kring hållbarhet vuxit i moment och egentligen aldrig lämnat rampljuset. Det gäller i synnerhet konventionerna om klimat, biologisk mångfald och ökenspridning, som alla har starka kopplingar till skog, skogsbruk och skogens roll.

2.1 Klimatneutralitet i Sverige och hållbar utveckling för alla i världen

Under senare år har Sverige åter positionerat sig på den internationella arenan, dels genom åtagandet att bli ett klimatneutralt land år 2045 och dels genom att med moralisk övertygelse sjösätta, via riksdagsbeslut, och börja genomföra Agenda 2030 för hållbar utveckling – för alla i världen. Båda frågorna har fått en dominerande ställning i den nationella debatten. Även om det finns åtskilliga detaljinvändningar så framträder en nationell stolthet kring det proaktiva agerandet.

När det gäller skog och skogsbruk finnas det en tendens att Sverige tämligen oreserverat utgår från att hållbart skogsbruk enligt den svenska modellen har en allmänt positiv betydelse. Det flitiga användandet av begrepp som biobaserad eller grön ekonomi belyser denna självbild, och skogens roll för att uppnå klimatneutralitet och hållbar utveckling tas för given. Samtidigt går tankegångarna inom EU-kommissionen, Europaparlamentet och ett antal medlemsstater åt annat håll när det gäller hållbarhetsbegreppet och skogens roll.

Den hittills tydligaste och mest heltäckande bilden av vart EU är på väg när det gäller uttolkningen av begreppet hållbarhet framgår av den europeiska gröna given som offentliggjordes i december 2019. Ett sätt att tolka den gröna given och de olika policyutvecklingar den prioriterar och tillkännager är att ledande beslutsfattare inom EU-kommissionen och antagligen även i en del medlemsstater anser att det finns stora problem med skogar i Europa och därmed även med hållbart skogsbruk samt skogsprodukter. Detta återspeglas tydligt i ett antal pågående lagstiftnings- och strategiprocesser (till exempel att definiera och kräva strikt skydd

¹² ”Vår gemensamma framtid”, som är den officiella titeln, skrevs av Världskommissionen för miljö och utveckling på uppdrag av FN. Rapporten definierar hållbar utveckling som: “[...] en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

¹³ Inom den paneuropeiska kontexten är det högnivåsamarbetet inom Ministerkonferensen för skydd av skogar i Europa som fastställer definitionen av hållbart skogsbruk (*sustainable forest management*) genom Helsingforsresolution 1 år 1993.

av *primary and old-growth forest*; de delegerade akterna under taxonomiförordningen för hållbara finanser; översynen av det nya bioenergidirektivet).

2.2 Hållbara finanser blir mainstream

Företag och finanssektorn har under en lång tid hanterat frågan om hållbarhet men ofta har kostnaden och regelkrångel varit hög och ekonomiska fördelarna inte tydliga och kvantifierbara. Under de senaste åren har detta förändrats i grunden.

Hållbara (gröna) finanser är en finansiell produkt eller tjänst som skapats för att säkerställa ett bättre miljöresultat. Det kan vara alltifrån lån, skuldmekanismer, obligationer, aktiefonder och andra finansiella instrument. Både i Sverige och internationellt används inom området så kallade ESG-mål¹⁴ för att strukturera och tydliggöra ett ansvarsfullt agerande.

De globala finansmarknaderna har en mycket stor påverkanskraft på samhällen och företag. Idag är det ett tydligt skifte från kortsiktiga till långsiktigt hållbara investeringar med en integrering av ESG-målen i investeringsbesluten. Utvecklingen beror till stor del på att en effektiv hantering av risker med stor påverkan (klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, växande ojämlikhet och dålig styrning) uppmärksammas som allt viktigare del av en högpresterande och motståndskraftig investering. Investeringar i företag med hög hållbarhetsprestanda går alltså hand i hand med hög finansiell avkastning eftersom de är mer lönsamma än icke-hållbara investeringar.¹⁵

Det skapas nya innovativa finansieringslösningar och det är en stor efterfrågan på hållbara investeringsformer. För närvarande finns det inte tillräckligt många ekonomiskt genomförbara projekt som fokuserar på hållbarhet för att möta investerarnas efterfrågan.¹⁶ Efterfrågan på hållbara investeringar ökade snabbt under de första nio månaderna av 2020, delvis som svar på Coronakrisen samt pågående hållbarhetsproblem. Från januari till slutet av september var investeringarna i hållbara företag på rekordnivån på 360 miljarder dollar, en ökning med 96 procent jämfört med samma period 2019.¹⁷ Under Coronakrisen har ESG-fonder överträffat och haft högre avkastning än andra fonder vilket tyder på att företag som tar itu med hållbarhet är mer motståndskraftiga under perioder av marknadsturbulens.

Kapitalförvaltare håller i allt högre grad företagsledare ansvariga för ESG-prestanda för sina företag. I slutet av 2019 hade mer än 2 500 investerare som representerade över 80 000 miljarder US-dollar i fonder bundit upp sig till FN:s

¹⁴ Environment, Social and Governance.

¹⁵ The six trends transforming finance for a sustainable economy.

<https://www.cisl.cam.ac.uk/news/blog/the-six-trends-transforming-finance-for-a-sustainable-economy>. (Hämtad 2020-12-20).

¹⁶ sustainability trends to watch out for in 2020. <https://www.imd.org/research-knowledge/articles/sustainability-trends-to-watch-out-for-in-new-decade/>. (Hämtad 2020-12-22).

¹⁷ Sustainable finance market continues 2020 growth. <https://www.refinitiv.com/perspectives/market-insights/sustainable-finance-market-continues-2020-growth/>. (Hämtad 2021-01-07).

principer för ansvarsfulla investeringar (PRI) och därigenom åtagit sig att inkludera hållbarhetsfaktorer i investeringsprocessen.¹⁸

2.3 Världens största kapitalförvaltare Blackrock satsar på hållbarhet

I början av 2020 meddelade världens största fondbolag, amerikanska Blackrock, att hållbarhet ska vara i fokus för bolagets strategi framöver. Blackrock är världens största kapitalförvaltare och hanterar investeringar på närmare 70 000 miljarder kronor. Sveriges statsbudget är på utgiftssidan runt 1 000 miljarder kronor. Bolaget är största aktieägaren på Stockholmsbörsen där de förvaltar 300 miljarder kronor.

Blackrock förändrade policy drivs inte i första hand av viljan att göra en god gärning och rädda klimatet, utan för att klimatkrisen bedöms få en så stor ekonomisk påverkan att bolaget ser sig tvunget att styra om sina investeringar för att kunna fortsätta tjäna pengar.

– Jag tror på klimatforskningen men är ingen aktivist, mitt jobb som kapitalist är att ge kunderna så bra avkastning som möjligt, säger bolagets vd Larry Fink till Tv-kanalen CNBC apropå det brev han skickat till investerare där den nya strategin presenteras.¹⁹

Denna syn har inte förändrats med pandemin utan Larry Fink verkar anse att turbulensen på marknaden kan öka takten i hållbara investeringar, eftersom de är mer lönsamma.

– Pandemin vi upplever nu belyser den globaliserade världens bräcklighet och värdet av hållbara portföljer. Vi har sett att hållbara portföljer leverera starkare resultat än traditionella portföljer under denna period. När vi kommer ut ur denna kris och investerare åter balanserar sina portföljer har vi en möjlighet att accelerera till en mer hållbar värld.²⁰

Det senaste året har investeringar i fossilbranschen fortsatt att vara en ekonomisk förlustaffär, medan grön energi gett störst avkastning av alla sektorer på börsen. Världens största fossilbank, JP Morgan Chase – som årligen stöttat fossilbolag med över 650 miljarder kronor – beslöt nyligen att ställa om sin finansiella verksamhet i linje med Parisavtalet. Det innebär att bolagen de investerar i och

¹⁸ Financing a sustainable transition. <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/topics/strategy/transitioning-to-sustainable-finance.html> (Hämtad 2021-01-07).

¹⁹ Världens största kapitalförvaltare Blackrock lägger om sin strategi och satsar på hållbara investeringar – ett besked som sätter press på finansbranschen. <https://sverigesradio.se/artikel/7387293> (Hämtad 2020-12-02).

²⁰ Blackrocks vd: Oerhörda möjligheter på dagens marknad <https://www.di.se/nyheter/blackrocks-vd-oerhorda-mojligheter-pa-dagens-marknad/> (Hämtad 2020-12-02).

finansierar ska ha totalt sett netto noll-utsläpp 2050. Även Swedbank hör till dem som ställer om hela sin investeringsportfölj med samma mål, netto noll 2040.²¹

2.4 Hållbara finanser och EU

EU tog tidigt initiativ kring hållbara finanser. I slutet av 2016 tillsatte EU-kommissionen en expertgrupp med syfte att analysera och rekommendera åtgärder för att främja hållbara investeringar och en hållbar finansmarknad inom EU. Deras rapport publicerades i januari 2018 och ligger till grund för kommissionens handlingsplan.

I EU-kommissionen handlingsplan redogörs för arbete med hållbarhet på de finansiella marknaderna. Handlingsplanens målsättningar är att:

- Omdirigera kapitalflöden för att uppnå en hållbar och inkluderande tillväxt.
- Integrera hållbarhet i riskhanteringen
- Främja transparens och långsiktighet på finansmarknaden och i ekonomin som helhet.

För att uppnå detta föreslår EU-kommissionen flera förslag inom tio olika åtgärdsområden. Åtgärdsområde 1 omfattar ett EU-gemensamt system för klassificering av hållbara aktiviteter. Ett lagförslag presenterades under andra kvartalet 2018 (taxonomiförordningen) och en teknisk expertgrupp tillsattes vars uppgift var att presentera ett förslag på ett klassificeringssystem. EU-kommissionen publicerade den 20 november 2020 ett utkast till delegerade akter för de klimatrelaterade två målen i taxonomin vilka antogs av EU-kommissionen den 31 december 2020. Efter kommissionens beslut har rådet (EU:s medlemsländer) och Europaparlamentet fyra månader på sig att acceptera eller invända mot akten. Den EU-gemensamma taxonomin ger möjlighet att identifiera och jämföra investeringar som är nödvändiga för att nå en hållbar ekonomi. Tanken är att den ska ligga till grund för framtida standarder och märkning av hållbara finansiella produkter.

Förslaget till delegerade akter har mötts av kritik från bland annat representanter för skogsbruket men också av svenska och andra regeringar²² i EU. Taxonomiförordningen och de två delegerade förordningarna är komplexa, omfattande och ett svårförståeligt regelverk. I jämförelse med andra EU regelverk som berör skog är taxonomiförordningen den klart mest omfattande och komplicerade lagstiftningen. Sannolikt kommer detta försvåra och fördyra implementeringen, framför allt för skogsägare men också för myndigheter och andra berörda aktörer.

21 Stefan Edman: Här är åtta ljuspunkter som visar att allt inte går åt helvete. <https://www.dn.se/kultur/stefan-edman-har-ar-atta-ljuspunkter-som-visar-att-allt-inte-gar-at-helvete/> (Hämtad 2020-12-22).

22 Sweden's response to the consultation. <https://www.regeringen.se/4afa75/contentassets/1a9baa2782b1463fac09e224881732e5/se-comments-on-the-commission-draft-of-taxonomy-delegated-acts.pdf> (Hämtad 2021-01-11)

3 Politik

EU:s gröna giv lyfter fram klimat och biologisk mångfald som ödesfrågor med starka kopplingar till skog. Ur ett svenskt perspektiv är det värt att notera att fokus ligger helt på att skydda, restaurera och nyanlägga skog. Skogen och skogsbrukets potential att bidra till ökad hållbarhet genom att ersätta fossila råvaror kommer i skymundan, liksom skogens potential avseende sociala värden och landsbygdsutveckling.

3.1 Sverige och EU drar åt olika håll

Skillnaden mellan Sveriges nationella skogsprogram och den gröna givningen är tydlig, trots att Sverige är pådrivande i EU-samarbetet när det gäller klimat och hållbarhet, inklusive skogens roll. Avsaknaden av en EU gemensam skogspolitik har öppnat upp för en indirekt europeisk skogspolitik uttryckt genom andra politikområden som energi, miljö, finans och jordbruk vilka är områden där EU-kommissionen har en stark ställning som initiativtagare. Därmed inte sagt att en gemensam skogspolitik, med inneboende risker för detaljreglering, skulle leda till genomslag för Sveriges perspektiv. Vad som saknas kanske snarare är incitament för medlemsstaterna att hantera skogsfrågor på ett sammanhållet sätt.²³

De senaste tio åren har det utan framgång gjorts försök att komma överens om en rättsligt bindande europeisk skogskonvention inom ramen för Forest Europe.²⁴ Ambitionen var att fastställa definitionen av *sustainable forest management* samt dess kriterier och indikatorer. Främsta motivet var att minska policyfragmenteringen genom att andra politikområden då skulle använda skogskonventionens hållbarhetssystem istället för att utveckla egna hållbarhetskriterier för skog eller skogsprodukter. Förhandlingarna misslyckades dock på grund av formaliafrågor.

Eftersom skogsfrågorna alltför är fragmenterade på EU nivå kan det försvåra genomförandet av skogspolitiska initiativ på nationell nivå. Som den gröna givningen illustrerar kan fragmenteringen innebära att skydd av skog får större tyngd än hållbart brukande vilket kan bidra till att öka polariseringen mellan produktion och miljö.

I den svenska kontexten kan det finnas en risk i att alltför ensidigt lyfta fram hållbart brukande och skogens roll i omställningen till en cirkulär bioekonomi. Att skydd av skog får stor tyngd i den gröna givningen indikerar nämligen inte bara ett snävt bevarandeperspektiv utan också hur en växande andel av Europas och Sveriges urbana befolkning ser på skogen och skogsbruket där till exempel orördhet tillskrivs ett högt värde. Samtidigt är det få som vill avstå den välfärd som skapas via ett aktivt brukande och förädling av skogsprodukter. I slutändan krävs politiska avvägningar där olika nyttor kan optimeras. Möjligen har behovet av sådana avvägningar först på senare år uppmärksamats alltmär.

²³ Jfr. Wolfslehner m.fl. 2020. European forest governance post-2020. From Science to Policy 10. European Forest Institute. <https://doi.org/10.36333/fs10>.

²⁴ What is Forest Europe? <https://foresteurope.org/foresteurope/> (Hämtad 2021-01-18).

3.2 Problemformuleringsprivilegiet

Sverige har positionerat sig i två övergripande frågor som rör hållbarhet: klimatneutralitet på hemmaplan och hållbar utveckling i hela världen. Att skogsbruk enligt svensk modell har en positiv och logisk roll i båda fallen har ofta tagits för givet utan vidare analys av andra förhållningssätt till skogens roll. Samtidigt har den nationella diskussionen kring vad som ska betraktas som ett hållbart skogsbruk blivit allt viktigare och svårare. Till detta konfronteras Sverige av ett flertal EU-lagstiftningar som direkt eller indirekt definierar hållbart skogsbruk.

Att en nationell diskussion uppstår kring skogens roll och användning är rimligtvis en naturlig del i policycykeln. Skogspolitiken har varit relativt oförändrad i snart 30 år samtidigt som omvärlden förändrats. I en politisk process föreslås anpassningar eller en ny politik via den demokratiska processen. Detta är dessutom exakt vad begreppet *sustainable forest management* står för: en iterativ process där det sker en ständig anpassning av politiken mellan skogens olika nyttor utifrån samhällets behov och prioriteringar. Den demokratiska processen fastställer ramar, mål och styrmedel till dess att förutsättningarna eller samhällets behov ändras.

Att däremot EU (samtidigt) gör en egen problemformulering och nu befinner sig i den fasen av policycykeln där konkreta policylösningar föreslås är bekymmersamt. För det första har EU när det gäller skogens roll i kampen mot klimatförändring och skogens bidrag till hållbar utveckling gått åt ett annat håll än den som dominerar i Sverige. För det andra förefaller framför allt EU-kommissionen numera tolka skogspolitiken som en delad befogenhet, dvs. att EU har rådighet att lagstifta.

3.3 Behov av politiskt ställningstagande om skogens användning

Användningsområdena för den svenska skogsresursen blir allt fler samtidigt som en trendmässigt stigande årlig skogsavverkning indikerar stigande efterfrågan och export av framför allt traditionella skogsprodukter, men också nya produkter som substituerar fossila produkter. Samtidigt tillkommer allt fler politiska mål och styrmedel som mer eller mindre berör skogen och dess nyttjande (klimat, biologisk mångfald, friluftsliv, energi, finansmarknad). Det påverkar både utbudet och efterfrågan och följaktligen skogsresursens användning. Flera av dessa politiska mål förefaller ha tillkommit utan hänsyn till varandra. Det har saknats ett helhetsperspektiv bland beslutsfattare nationellt och på EU-nivå.

Skogsresursen kan inte tillgodose alla behov och uppfylla alla relevanta mål och därför har allt fler och tydligare målkonflikter kring skogsresursen användning uppkommit. Varken på nationell eller EU-nivå har politiska beslutsfattare löst ut målkonflikterna eller optimerat målen i tillräckligt stor utsträckning. På EU-nivå har de olika direktoratet en självständig ställning vilket tillsammans med att skog inte traditionellt är en EU befogenhet inneburit små incitament att hantera målkonflikter. Istället har konflikterna blivit alltmer närvarande i verksamheter på myndigheter, domstolar, skogsbruket och bland intressenter. Ökade målkonflikter riskerar leda till osäkerheter kring framtida spelregler och att mål inte uppnås,

vilket i sin tur riskerar att resultera i en samhällsekonomiskt ineffektiv användning av skogsresursen.

Att lösa målkonflikter och måloptimera kräver en normativ värdering som enbart kan göras på politisk nivå. I en sådan normativ värdering bör även ingå att tydliggöra när och varför staten ska intervensera med mål och styrmedel och när det istället är marknaden som ska styra skogsresursens användning. Om marknaden ska bestämma är det köparna med störst betalningsvilja som styr efterfrågan och hur och vilka produkter och tjänster som ska produceras. Det kommer påverka möjligheten att nå politiska mål.

4 Konkurrenskraft

Så här i pandemitider kan vi sammanfattningsvis konstatera att vi befinner oss i en lågkonjunktur där staten för en expansiv ekonomisk politik, men att skogsindustrins konkurrenskraft ändå förefaller vara god.

Pandemins påverkan förefaller vara mindre än befarat på den svenska skogsindustrin. Ändå har svenska kronan stärkts i förhållande till dollarn, vilket missgynnat den exportinriktade skogsindustrin.

Under första halvåret 2020 gick produktionen ner kraftigt för att sedan återhämta sig under tredje kvartalet. Den andra vågen i pandemin med skärpta restriktioner bröt sedan återhämtningen.

Det finns starka förväntningar på att framgångarna med att ta fram vaccin tillsammans med en tydligt expansiv ekonomisk politik ska skapa förutsättningar för att ekonomin återhämtar sig under 2021.

Den svenska exporten av trävaror och förpackningsmaterial har ökat under året. För sågade trävaror har dock inhemska konsumtionen minskat något trots att bygghandeln och ROT-sektorn gått starkt.

Efterfrågan på förpackningsmaterial av kartong ökar, vilket kommer att öka efterfrågan på massa. Samtidigt går utvecklingen mot lättare och mer avancerade material. Det innebär att samma mängd pappersmassa kommer räcka till fler produkter, vilket i sin tur kommer leda till ett ökat förädlingsvärde för skogsindustrin.

Trenden med en globalt minskad efterfrågan på grafiskt papper fortsätter.

Notabelt är att exporten av både trävaror och pappersmassa till USA i stort har fördubblats under året. Det i sig har uppstått till följd av minskad produktion i Kanada, och i viss mån även i Ryssland.

Investeringarna i skogsindustrin låg under 2016 och 2017 närmast rekordhögt, mellan 14 och 15 miljarder kronor. Under 2018 har investeringarna sjunkit något till knappa 14 miljarder kronor.

5 Slutsatser

Trots att mycket av samhällets samlade fokus för närvarande ägnas åt Coronakrisen finns det ett antal andra faktorer att beakta.

5.1 Fem största globala riskerna relateras till miljön

I Sverigestudien 2020 ser vi ett växande fokus kring social, ekonomisk och klimatmässig hållbarhet, oavsett ålder och hemvist. Samtidigt finns en ökande kritik mot hur samhället fungerar. Åtta av de tio vanligaste orden för att beskriva Sverige är negativt laddade.

I World Economic Forums "Global Risk Report 2020" finns en korrelerad trend. För första gången någonsin är samtliga topp fem globala risker, med störst sannolikhet att inträffa, relaterade till miljöfrågor enligt 750 experter och beslutsfattare.

Det förefaller som beslutsfattare och experter i allt större utsträckning ser behovet av en snabb omställning för att undvika de värsta konsekvenserna av klimatförändringarna och förlusten av biologiska mångfald. Troligen kommer denna insikt påverka politiska beslutsfattare och företag i val av affärsmodell.

5.2 Finansmarknaderna börjar driva hållbar utveckling

De globala finansmarknaderna har under sista åren undergått en kraftig förändring där hållbarhet har gått från att vara ett marginalfenomen mot att bli huvudfåra. Redan i slutet av 2019 hade mer än 2 500 investerare som representerade över 80 000 miljarder US-dollar bundit upp sig till FN:s principer för ansvarsfulla investeringar. Under 2020 har flera dominerande finansaktörer lagt om investeringsstrategier mot hållbarhet och fossilritt. Ett exempel är Blackrock, världens största kapitalförvaltare, som hanterar investeringar på närmare 70 000 miljarder kronor. Ett annat är JP Morgan Chase, som tidigare investerat tungt i fossil energi, och nu lägger om sina investeringar i linje med Parisavtalet.

Sannolikt kommer fler företag och finansbolag följa eftersom hållbara investeringar och affärsmodeller är mer lönsamma. En återhållande faktor är bristen på ekonomiskt genomförbara projekt som fokuserar på hållbarhet för att möta investerarnas efterfrågan. Hållbara investeringar drivs sålunda av krav på vinstmaximering på den globala finansmarknaden men också av politiska initiativ av stater och EU (se nedan).

Troligen kommer detta skifte på finansmarknaderna och därmed styrningen av de storskaliga investeringarna ha stor påverkan på samhällen och företag. En strukturomvandling kommer ske där vissa företag och sektorer kommer växa och andra minska eller försvinna.

Här finns möjligheter för svenska skogsbruket och skogsindustrin att dra till sig investeringar eftersom skogsråvara är förnybar och har en stor roll i lösningen på

klimatutmaningarna. Dock krävs hela tiden en anpassning av affärsmodeller för att möta omvärldens hållbarhetskrav, inte minst avseende biologisk mångfald.

5.3 EU-politiken kring skog avviker från svensk skogspolitik

Förändringarna på den globala finansmarknaden har även uppmärksammats av EU-kommissionen som insett potentialen och formulerat en handlingsplan för att främja hållbara investeringar och en hållbar finansmarknad. Inom ramen för taxonomiförordningen görs ett EU-gemensamt system för klassificering av hållbara aktiviteter. Tanken är att den ska ligga till grund för framtida standarder och märkning av hållbara finansiella produkter. På detaljnivå ställer taxonomin ett antal rätt långtgående krav på skogsbruk för att det ska kunna kallas hållbart. Förslagen har mötts av kritik från bland annat flera representanter för skogsbruket, men också av svenska och andra regeringar inom EU.

Skogsråvara från svenska skogsägare är huvudsakliga insatsvaran i svensk skogsindustri som idag är konkurrenskraftig på globala marknaden. Exportberoendet innebär att det är viktigt att svenska skogsbruket betraktas som hållbart internationellt. Kraven på hållbarhet som kommer utifrån från EU och globala finansmarknaden betyder sannolikt att det inte är tillräckligt att Sverige eller svenska skogsnäringen hävdar att svenska skogsbruket är hållbart om det inte överensstämmer med externa hållbarhetskrav. Därför är det av stor vikt att skogsbruket i Sverige når upp till och efterlever kraven i taxonomin och andra hållbarhetskrav, även om kraven på flera sätt går på tvärs med den svenska skogspolitikerna.

Inom EU lyfter den gröna given fram klimat och biologisk mångfald som ödesfrågor med starka kopplingar till skog. Fokuset ligger helt på att skydda, restaurera och nyanlägga skog. Skogens potential att bidra genom att ersätta fossila råvaror lyfts inte fram.

Här finns en skiljelinje mellan EU och Sverige. I det nationella skogsprogrammet vägleds arbetet av visionen: *Skogen, det gröna guldets, ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi*. Möjligen speglar EU:s fokus på skydd av skog på hur en växande urban befolkning inom EU ser på skog och skogsbruk och har därmed ett starkt stöd i befolkningen. Samtidigt är det få som vill sluta använda produkter från skogen.

5.4 Staten förväntas ta tydlig politisk ställning kring skogens användning

På nationell nivå är det en skogsdebatt som i stort alla beskriver som polariserad. Något förenklad mellan produktion/ekonomi och miljö/sociala frågor.

I den debattens anda risas och rosas den nyligen publicerade skogsutredningens olika delförslag av olika intressenter. Inte sällan efter förvånansvärt förutsägbara mönster. De skogligen intressenterna tycker olika. Dock inte om allt. I en enkel aktörsanalys noteras att i stort alla förefaller ense om att samhällets förväntningar på skogen är stora. Till följd av det ser man framtida markanvändningskonflikter och en än mer polariserad debatt kring skogen. Det ser många också som en försvårande omständighet.

Intressant nog pekar flertalet intressenter i analysen på att staten, särskilt då regeringen, måste ta ett tydligare politiskt ställningstagande kring skogens användning. Organisationerna uttrycker det på lite olika sätt, men staten förväntas ta ett ökat ansvar, inte minst att prioritera när skogen inte räcker till allt. Att avvägningar och annat skjuts över på myndigheter och domstolar ses inte som acceptabelt.

Bilaga 1 Globala risker 2007–2020

Årlig ranking av globala risker enligt World Economic Forum. De fem mest sannolika globala riskerna inför 2020 bedömdes vara:

1. Extremväder som kan leda till omfattande skador och förluster av människoliv.
2. Klimatförändringarna och misslyckandet från politiker och näringsliv att genomföra åtgärder som minskar klimatriskerna.
3. Miljökatastrofer orsakade av människan, exempelvis radioaktiva utsläpp och oljeföroreningar.
4. Minskad biologisk mångfald. Förlusten av djur- och växtarter och hela ekosystem kan få förödande konsekvenser långsiktigt.
5. Naturkatastrofer — som jordbävningar, tsunamis, vulkanutbrott och magnetstormar.

Källa: World Economic Forum 2020. Burning Planet: Climate Fires and Political Flame Wars Rage. http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf (hämtad 2020-11-25). Notera att bedömningarna gjordes innan Coronapandemin var känd.

Bilaga 2 Aktörsanalys

I samband med nationella sektorsrådets möte den 8 dec 2020, på punkten om omvärldsanalys, bad Skogsstyrelsen om bidrag, med det uttalade syftet att om vi fick in tillräckligt skulle kunna göra en enkel aktörsanalys till nationella skogsprogrammets årskonferens i början på februari.

Underlag har kommit in från Jägareförbundet, LRF, Naturskyddsföreningen, Skogsindustrierna och WWF. De utgör en blandning av befintliga rapporter och särskilda PM.

I mångt och mycket har organisationerna rätt olika syn på skogsbruket och utvecklingen i skogen. Det hindrar inte att man också har rätt lika syn i ett antal frågor.

Hos alla finns en insikt om att samhällets förväntningar på skogen är stora. Några exempel: Industrin behöver mer råvara; Användningen av biobränslen ökar; Skogens vikt som kolsänka ökar; Folkhälsofrågorna ökar i takt med att städerna växer; Biologisk mångfald ska bevaras. Till följd av detta ser flera ökade markanvändningskonflikter och oroar sig över att förväntningarna inte går att uppfylla.

Likaså finns en oro över en allt mer polariserad diskussion om skogen och att den lär försvåra att lösa ut problemen.

Att klimatförändringarna kommer att försvåra frågorna kring skogen förefaller man också vara rätt eniga om. I förlängningen innebär klimatförändringarna att rätt omfattande klimatanpassningar av skogen måste till.

Intressant nog pekar flertalet på att staten, särskilt då regeringen, måste ta ett tydligare ansvar för skogsfrågorna. Någon uttrycker det som att staten har abdikerat från sitt ansvar; en annan som att staten måste prioritera när skogen inte räcker till allt; en tredje att politikens ansvar för avvägningar, ambitionsnivåer, målsättningar och prioriteringar inte bör skjutas över på myndigheter och domstolar.

Tittar vi sedan på vad som skiljer, så är det rätt mycket. Även om alla ställer upp på hållbar utveckling, så förefaller det finnas stora skillnader mellan organisationerna i hur begreppet förstås.

För att illustrera skillnaderna ges nedan några exempel från LRF och WWF.

LRF har ett mycket starkt fokus på äganderätt. EU medlemskapet och Europakonventionen har historiskt inneburit att äganderätten stärkts och ger även möjligheter till ytterligare förstärkningar. Äganderätten ges en bred innebörd med rätt att besitta; Att använda, Att förvalta/bestämma; Till inkomst av upplåtelser; Till egendomens kapital och värde; Till trygghet från expropriation; Att överlåta egendomen.

Samtidigt är man mycket orolig över en rad pågående samhällsprocesser som man menar kan få negativa konsekvenser för äganderätten, i huvudsak: Artskyddet;

Nyckelbiotoper; Skydd av natur; Strandskyddet; Jordbruk; Jaktlagen; Mineralprospektering; Kraftledning/infrastruktur med mera.

WWF gör en rätt bred analys och är inte nöjd med skogsbrukets agerande. Att det i vissa avseenden blir bättre med frivilliga avsättningar med mera måste ställas mot den historiska utdöendeskuld som skogsbruket lett till. Snarare menar man att skogsbruket nu leder till en sämre motståndskraft hos skogen. Skogspolitiken menar man har inte levererat. Efter 30 år finns fortfarande ingen funktionell grön infrastruktur som bevarar biologiska mångfald. Staten menar man, har abdikerat, från stora delar av miljöarbetet. Skogspolitiken har blivit en ”hållbarhetskuliss” som i sin funktion inte sällan närmast underminerar skogscertifieringens möjligheter att bidra till de uppsatta målen.

Sammantaget menar WWF att den svenska skogen inte i första hand ska bedömas utifrån bidrag till klimatarbetet, utan utifrån ett hållbart skogsbruk med bevarande av biologisk mångfald och stärkt motståndskraft mot klimatförändringar.

AV SKOGSSTYRELSEN PUBLICERADE RAPPORTER:

- 2012:1 Kommunikationsstrategi för Renbruksplan
- 2012:2 Förstudierapport, dialog och samverkan mellan skogsbruk och rennäring
- 2012:3 Hänsyn till kulturmiljöer – resultat från P3 2008–2011
- 2012:4 Kalibrering för samsyn över myndighetsgränserna avseende olika former av dikningsåtgärder i skogsmark
- 2012:5 Skogsbrukets frivilliga avsättningar
- 2012:6 Långsiktiga effekter på vattenkemi, öringsbestånd och bottenfauna efter ask- och kalkbehandling i hela avrinningsområdena i brukad skogsmark – utvärdering 13 år efter åtgärder mot försurning
- 2012:7 Nationella skogliga produktionsmål – Uppföljning av 2005 års sektorsmål
- 2012:8 Kommunikationsstrategi för Renbruksplan – Är det en fungerande modell för samebyarna vid samråd?
- 2012:9 Ökade risker för skador på skog och åtgärder för att minska riskerna
- 2012:10 Hänsynsuppföljning – grunder
- 2012:11 Virkesproduktion och inväxning i skiktad skog efter höggallring
- 2012:12 Tillståndet för skogsgenetiska resurser i Sverige. Rapport till FAO
- 2013:1 Återväxtstöd efter stormen Gudrun
- 2013:2 Förändringar i återväxtkvalitet, val av förnygring-smetoder och trädslagsanvändning mellan 1999 och 2012
- 2013:3 Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Kulturpolytaxen 2012
- 2013:4 Hänsynsuppföljning – underlag inför detaljerad kravspecifikation, En dellerans från Dialog om miljöhänsyn
- 2013:5 Målbilder för god miljöhänsyn – En dellerans från Dialog om miljöhänsyn
- 2014:1 Effekter av kvävegödsling på skogsmark – Kunskapssammanställning utförd av SLU på begäran av Skogsstyrelsen
- 2014:2 Renbruksplan – från tanke till verklighet
- 2014:3 Användning och betydelsen av RenGIS i samrådsprocessen med andra markanvändare
- 2014:4 Hänsynen till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2013
- 2014:5 Förstudie – systemtillsyn och systemdialog
- 2014:6 Renbruksplankoncept – ett redskap för samhällsplanering
- 2014:7 Förstudie – Artskydd i skogen – Slutrapport
- 2015:1 Miljöövervakning på Obsytorna 1984–2013 – Beskrivning, resultat, utvärdering och framtid
- 2015:2 Skogsmarksgödsling med kväve – Kunskapssammanställning inför Skogsstyrelsens översyn av föreskrifter och allmänna råd om kvävegödsling
- 2015:3 Vegetativt förökad skogsodlingsmaterial
- 2015:4 Global framtida efterfrågan på och möjligt utbud av virkesråvara
- 2015:5 Satellitbildskartering av lämnad miljöhänsyn i skogsbruket – en landskapsansats
- 2015:6 Lägsta ålder för förnygringsavverkning (LÅF) – en analys av följder av att sänka åldrarna i norra Sverige till samma nivå som i södra Sverige
- 2015:7 Hänsynen till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2014
- 2015:8 Uppföljning av skogliga åtgärder längs vattendrag för att gynna lövträd och lövträdetablering.
- 2015:9 Ångermanälvsprojektet – förslag till miljöförbättrande åtgärder i mellersta Ångermanälven och nedre Fjällsjöälven
- 2015:10 Skogliga konsekvensanalyser 2015–SKA 15
- 2015:11 Analys av miljöförhållanden – SKA 15
- 2015:12 Effekter av ett förrändrat klimat–SKA 15
- 2015:13 Uppföljning av skogliga åtgärder längs vattendrag för att gynna lövträd och lövträdetablering
- 2016:1 Uppföljning av biologisk mångfald i skog med höga naturvärden – Metodik och genomförande
- 2016:2 Effekter av klimatförändringar på skogen och behov av anpassning i skogsbruket
- 2016:3 Kunskapssammanställning skogsbruk på torvmark
- 2016:4 Alternativa skogsskötselmetoder i Vildmarksriket – ett pilotprojekt
- 2016:5 Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2015
- 2016:6 METOD för uppföljning av miljöhänsyn och hänsyn till rennäringen vid stubbskörd
- 2016:7 Nulägesbeskrivning om nyckelbiotoper
- 2016:8 Möjligheter att minska stabilitetsrisker i raviner och slänter vid skogsbruk och exploatering – Genomgång av ansvar vid utförande av skogliga förändringar, ansvar för tillsyn samt ansvar vid inträffad skada
- 2016:9 Möjligheter att minska stabilitetsrisker i raviner och slänter vid skogsbruk och exploatering – Exempelsamling
- 2016:10 Möjligheter att minska stabilitetsrisker i raviner och slänter vid skogsbruk och exploatering – Metodik för identifiering av slänter och raviner känsliga för vegetationsförändringar till följd av skogsbruk eller exploatering
- 2016:11 Möjligheter att minska stabilitetsrisker i raviner och slänter vid skogsbruk och exploatering – Slutrapport
- 2016:12 Nya och reviderade målbilder för god miljöhänsyn – Skogssektors gemensamma målbilder för god miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder
- 2016:13 Målanpassad ungskogsskötsel
- 2016:14 Översyn av Skogsstyrelsens beräkningsmodell för bruttoavverkning
- 2017:2 Alternativa skötselmetoder i Råndalen – Ett projekt i Härjedalen
- 2017:4 Biologisk mångfald i nyckelbiotoper – Resultat från inventeringen – ”Uppföljning biologisk mångfald” 2009–2015
- 2017:5 Utredning av skogsvårdslagens 6 §
- 2017:6 Skogsstyrelsens återväxtuppföljning – Resultatet från 1999–2016
- 2017:7 Skogsträdens genetiska mångfald: status och åtgärdesbehov
- 2017:8 Skogsstyrelsens arbete för ökad klimatanpassning inom skogssektorn – Handlingsplan
- 2017:9 Implementering av målbilder för god miljöhänsyn – Regeringsuppdrag

- 2017:10 Bioenergi på rätt sätt – Om hållbar bioenergi i Sverige och andra länder – En översikt initierad av Miljömålsrådet
- 2017:12 Projekt Mera tall! – 2010–2016
- 2017:13 Skogens ekosystemtjänster – status och påverkan
- 2018:1 Produktionshöjande åtgärder – Rapport från samverkansprocess skogsproduktion
- 2018:2 Effektiv skogsskötsel – Delrapport inom Samverkan för ökad skogsproduktion
- 2018:3 Infrastruktur i skogsbruket med betydelse för skogsproduktionen: Nuläge och åtgärdsförslag – Rapport från arbetsgrupp 2 inom projekt Samverkansprocess skogsproduktion
- 2018:4 Åtgärder för att minska skador på skog – Rapport från samverkansprocess skogsproduktion
- 2018:5 Samlad tillsynsplan 2018
- 2018:6 Uppföljning av askåterföring efter spridning
- 2018:7 En analys av styrmedel för skogens sociala värden – Regeringsuppdrag
- 2018:8 Tillvarata jobbpotentialen i de gröna näringarna – Naturnära jobb – Delredovisning av regeringsuppdrag
- 2018:9 Slutrapport – Gemensam inlämningsfunktion för skogsägare – Regeringsuppdrag
- 2018:10 Nulägesbeskrivning av nordvästra Sverige
- 2018:11 Vetenskapligt kunskapsunderlag för nyckelbiotopsinventeringen i nordvästra Sverige
- 2018:12 Statistik om skogsägande/Strukturstatistik
- 2018:13 Föreskrifter för anläggning av skog – Regeringsuppdrag
- 2018:14 Tillvarata jobbpotentialen i de gröna näringarna – Naturnära jobb – Delredovisning av regeringsuppdrag
- 2018:15 Förslag till åtgärder för att kompensera drabbade i skogsbruket för skador med anledning av skogsbränderna sommaren 2018 – Regeringsuppdrag
- 2019:1 Indikatorer för miljö kvalitetsmålet Levande skogar
- 2019:2 Fördjupad utvärdering av Levande skogar 2019
- 2019:3 Den skogliga genbanken – från storhetstid till framtid
- 2019:4 Åtgärder för en jämställd skogssektor
- 2019:5 Slutrapport Tillvarata jobbpotentialen i de gröna näringarna – Naturnära jobb
- 2019:6 Nya målbilder för god miljöhänsyn vid dikesrensning och skyddsdikning
- 2019:7 Återkolonisering av hjortdjur inom brandområdet i Västmanland
- 2019:8 Samverkan Tiveden
- 2019:9 Samlad tillsynsplan 2019
- 2019:10 Förslag till åtgärder på kort och lång sikt för att mildra problem i områden med multiskadad ungskog i Västerbottens- och Norrbottens län
- 2019:11 Föryngringsarbetet efter skogsbranden i Västmanland 2014
- 2019:12 Utveckling av metod för nyckelbiotopsinventering i nordvästra Sverige
- 2019:13 Regler och rekommendationer för skogsbränsleuttag och kompensationsåtgärder – Kunskapsunderlag
- 2019:14 Regler och rekommendationer för skogsbränsleuttag och kompensationsåtgärder – Vägledning
- 2019:15 Underlag för genomförande av direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor
- 2019:16 Skogsbrukets kostnader för viltskador
- 2019:17 Omvärldsanalys svensk skogsnäring
- 2019:18 Statistik om formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark – Redovisning av regeringsuppdrag
- 2019:19 Attityder till nyckelbiotoper – Nulägesbeskrivning 2018
- 2019:20 Kulturmiljöer – en självklar del i skogslandskapet
- 2019:21 Skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn – nya och reviderade målbilder. Målbilder för kulturmiljöer/övriga kulturhistoriska lämningar
- 2019:22 Samlad tillsynsplan 2019
- 2019:23 Klimatanpassning av skogen och skogsbruket – mål och förslag på åtgärder
- 2019:24 Skogsskötsel med nya möjligheter – Rapport från Samverkansprocess skogsproduktion
- 2019:25 Mera Tall 2016-2019 – Redovisning/utvärdering (av annat projekt än regeringsuppdrag)
- 2020:1 Inverkan av skogsbruksåtgärder på kvicksilvers transport, omvandling och upptag i vattenlevande organismer
- 2020:2 Registrering av nyckelbiotoper i samband med avverkningsanmälningar och tillståndsansökningar Syntes och rekommendationer
- 2020:3 The second report on The state of the world 's forest genetic resources
- 2020:4 Forest management in Sweden Current practice and historical background
- 2020:5 Kontrollinventering av hänsynsuppföljningen före avverkning – Analys
- 2020:6 Utveckling och samverkan om nyckelbiotoper 2017-2019
- 2020:7 Skattning av avverkningsvolymerna – En kvalitetsstudie
- 2020:8 Viltskadeinventering 2020 i brandområdet från 2014 i Västmanland
- 2020:9 Frivilliga avsättningar – förslag på system för uppföljning av geografiskt läge, varaktighet och naturvårds-kvalitet
- 2021:1 Samlad tillsynsplan 2021
- 2021:2 Naturnära jobb – att genomföra en satsning på naturnära jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden, delrapport
- 2021:3 Marknaden för skogsråvara och skogsnäringens utveckling fram till 2035
- 2021:4 Omvärldsanalys 2020/21

AV SKOGSSTYRELSEN PUBLICERADE MEDDELANDEN

Under 2017 slogs Skogsstyrelsens publikationer Rapport och Meddelande ihop till en med namnet Rapport.

2012:1	Förslag på regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen	2015:4	Renskogsavtal och lägesbeskrivning i frågor om skogsbruk – rennäring
2012:2	Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning	2015:6	Utvärdering av ekonomiska stöd
2012:3	Beredskap vid skador på skog	2016:1	Kunskapsplattform för skogsproduktion – Tillståndet i skogen, problem och tänkbara insatser och åtgärder
2013:1	Dialog och samverkan mellan skogsbruk och rennäring	2016:2	Analys av hur Skogsstyrelsen verkar för att miljömålen ska nås
2013:2	Uppdrag om förslag till ny lagstiftning om virkesmätning	2016:3	Delrapport – Främja anställning av nyanlända i de gröna näringarna och naturvärden
2013:3	Adaptiv skogsskötsel	2016:4	Skogliga skattningar från laserdata
2013:4	Ask och askskottsjukan i Sverige	2016:5	Kulturarv i skogen
2013:5	Förstudie om ett nationellt skogsprogram för Sverige – Förslag och ställningstaganden	2016:6	Sektorsdialog 2014 och 2015
2013:6	Förstudie om ett nationellt skogsprogram för Sverige – omvärldsanalys	2016:7	Adaptiv skogsskötsel 2013–2015
2013:7	Ökad jämställdhet bland skogsägare	2016:8	Agenda 2030 – underlag för genomförande – Ett regeringsuppdrag
2013:8	Naturvårdsavtal för områden med sociala värden	2016:9	Implementering av målbilder för god miljöhänsyn
2013:9	Skogens sociala värden – en kunskapssammanställning	2016:10	Gemensam inlämningsfunktion för skogsägare
2014:1	Översyn av föreskrifter och allmänna råd till 30 § SvL – Del 2	2016:11	Samlad tillsynsplan 2017
2014:2	Skogslandskapets vatten – en lägesbeskrivning av arbetet med styrmedel och åtgärder	2017:1	Skogens sociala värden i Skogsstyrelsens rådgivning och information
2015:1	Förenkling i skogsvårdslagstiftningen – Redovisning av regeringsuppdrag	2017:2	Främja nyanländas väg till anställning i de gröna näringarna och naturvärden
2015:2	Redovisning av arbete med skogens sociala värde	2017:3	Regeringsuppdrag om jämställdhet i skogsbruket
2015:3	Rundvirkes- och skogsbränslebalanser för år 2013 – SKA 15	2017:4	Avrapportering av regeringsuppdrag om frivilliga avsättningar

PUBLICERING OCH BESTÄLLNING AV SKOGSSTYRELSENS RAPPORTER

Skogsstyrelsens rapporter publiceras som pdf-filer på vår webbplats: www.skogsstyrelsen.se/om-oss/publikationer/

Äldre publikationer kan beställas eller laddas ned i webbutiken: shop.skogsstyrelsen.se/sv/publikationer/

Skogsstyrelsen publicerar dessutom foldrar, broschyrer, böcker med mera inom skilda skogliga ämnesområden. Skogsstyrelsen är också utgivare av tidningen Skogseko.

Beställning av publikationer och trycksaker:
Skogsstyrelsen,
Böcker och broschyrer
551 83 JÖNKÖPING

Telefon: 036-35 93 40, 036-35 93 00 (vx)
e-post: bocker@skogsstyrelsen.se
webbutik: shop.skogsstyrelsen.se/sv/

Skogsstyrelsen tar årligen fram en omvärldsanalys. I år är analysen genomförd på uppdrag av Regeringskansliet och syftar till att vara underlag till Nationella skogsprogrammet och främja dess genomförande.